

určovati míru škody podle § 273 c. ř. s. Ani domnělé opozdžené vytknutí vad třetího dne (5. ledna 1929) nemůže mít význam, poněvadž žalobkyně se nezachovavši přesně podle čl. 345 první odstavec obch. zák., zavinila škodu, kterou žalovaný prokázal (§ 1296 obč. zák. opakem), vady v dopise specifikovav a pak, jak bylo možno (21. ledna 1929) zdetailovav. Strana žalující naproti tomu v čas opak netvrdila, tím méně dokázala (§ 1298 obč. zák. a čl. 347 první odstavec obch. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání jest liché. Jde o nárok založený právním důvodem na ustanovení čl. 345 první odstavec druhá věta obch. zák., o nárok na náhradu škody zaviněné žalobkyní tím, že porušivší povinnost uloženou jí též čl. 344 a 282 obch. zák., vypravila zásilku vajec za tuhé zimy proti výslovnému příkazu žalované firmy: »Winterpackung, Ganzkiste, Papier« v letních bednách bez papíru, následkem čehož značná část vajec pomrzla. Pro rozepři je nerozhodná otázka včasného oznámení vad kupitelem podle čl. 347 obch. zák. z příčiny, že zboží není smluvní jakosti, nebo jakosti míněné ve čl. 335 obch. zák., a proto není opodstatněn dovolací důvod čís. 2 § 503 c. ř. s., spatřovaný dovolatelkou v tom, že se prý odvolací soud neobíral touto otázkou. I po právní stránce byla sporná věc posouzena správně, a proto dovolací soud schvaluje důvody napadeného rozsudku a odkazuje k nim dovolatelku. Bylo zjištěno, že žalovaná zboží přijala, že na ně 90% kupní ceny, splatné po jeho dojití zaplatila, a že se jen zdráhá zaplatiti 10% kupní ceny, které si započítává na náhradu škody utrpěné zaviněním dovolatelky ve výši 9.708 Kč 70 h. Založila-li žalovaná svůj vzájemný nárok proti žalobní pohledávce jen na čl. 345 první odstavec druhá věta obch. zák. a na §§ 932 a 1295 a násl. obč. zák., nemůže jí dovolatelka ukládati, že měla postupovati podle čl. 347, 348, 343 obch. zák. I když snad podle presumce čl. 347 druhý odstavec obch. zák. zboží schválila, nebyl tím dotčen její nárok na náhradu škody podle čl. 345 první odstavec druhá věta, pokud se týče podle čl. 344 a 282 obch. zák., neboť v tomto schválení zboží není vzdání se nároku na náhradu škody z porušení příkazu o způsobu balení.

Čís. 10186.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

Jednatel společnosti s r. o., nezapsané dosud do rejstříku, ale již jednající, ručí osobně, třebaže se nesúčastnil určitého právního jednání bezprostředně. Jeho ručení není podpůrné, nýbrž primérní. »Jednajícím« jest i ten, kdo jedná nepřímou, používaje k provedení věci činnosti třetích osob, nebo souhlase s jejich činností. Ručení jednajících osob však předpokládá, by druhý smluvník nevěděl o jejich předstírání, jim důvěřoval a neměl vědomosti o neexistenci společnosti.

(Rozh. ze dne 27. září 1930, Rv I 1953/29.)

Žalobkyně dodala zboží společnosti s r. o., jež však kupní cenu nezaplatila. Žalobkyně domáhala se nejprve na společnosti zaplacení kupní ceny. Ve sporu bylo zjištěno, že společnost s r. o. není dosud zapsána do rejstříku, a spor byl ponechán v klidu. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně zaplacení kupní ceny na Ferdinandu F-ovi a Ludvíku P-ovi, kteří jednali za společnost s r. o. Žalobu opírala o čl. 55 obch. zák. a § 2 zákona o společnostech s r. o. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud nevyhověl odvolání Ludvíka P-a. Důvody: Co se týče posouzení věci po právní stránce, spatřuje odvolatel v rozsudku nesprávný výklad ustanovení § 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. Domnívá se, že toto ustanovení předpokládá konkrétní jednání, vztahující se na jednotlivé právní věci, by ručení mělo podklad, a že žalovaný proto má jen potud ručiti, pokud jest dokázáno, že při jednotlivých právních věcech, na nichž se zakládá zažalovaná pohledávka, konkrétně jednali. Tento právní názor odvozuje odvolatel také z citátu čl. 55 obch. zák. v § 2 shora cit. zákona. Odvolací soud nemůže se však připojit k vývodům odvolatele v tomto směru. Citátem čl. 55 obch. zák. neměla býti vytvořena ohledně výkladu § 2 zák. o spol. s r. o. obdoba s falsus procurator. Tento citát znamená, že tu není ručení podle § 2 cit. zák., bylo-li třetímu známo, že společnost není zapsána. Předpokladem ručení jednajících jest, že smluvník nevěděl, že jednající nemá prokuru nebo plnou moc anebo že plnou moc překročil. Z tohoto důvodu byl článek 55 obch. zák. uveden v § 2 zákona o spol. s r. o. a poukazuje zákonodárce tím dále k tomu, že při společnostech s r. o. ručí nejen jednatelé, nýbrž i zřízení společnosti, tito však jen potud, pokud jednali přímo. Odvolání zaujímá stanovisko, že žalovaný ručí jen potud, pokud by ručil i obchodní plnomocník ve smyslu obchodního zákona. Odvolatel však přehlíží, že jednatel společnosti s r. o. není jejím plnomocníkem, nýbrž jejím zákonným zástupcem, představujícím společnost, kdežto obchodní plnomocník jedná jen jménem majitele firmy. První soudce bezvadně zjistil, že spolužalovaný byl nejenom společníkem společnosti s r. o., nýbrž i jejím jednatelem. Spolužalovaný nemůže si tudíž osvojovati postavení obchodního zaměstnance. Společnost s r. o. byla skutečně utvořena a trvala, třebaže její právní existence byla závislou na zápisu do rejstříku. Výraz »jednající« neznamena, že jest nutné, by v jednotlivých případech bylo skutečně jednáno, nýbrž za jednajícího jest považovati i toho, kdo zastupuje společnost na venek. Jest důležitou zásadou platného práva, že důvěra ve vnější skutky nemá býti klamána. Žalovaný ručí proto nejen jednal-li s překročením plné moci nebo bez jejího překročení konkrétně, nýbrž ručí jako zákonný zástupce společnosti s r. o., která ještě nenabyla právní jsoucnosti, ručí jako zakladatel a jednatel společnosti. Odvolatelem citované rozhodnutí Nejvyššího soudu nepojednává o jádru otázky, zabývající se tím, zda i zaměstnanec ve smyslu obch. zák., ředitele, podle § 2 zákona o společnostech s r. o. lze považovati za jednající a ručící. Prvý soudce zjistil, že spolužalovaný v jiných případech přímo jménem nezapsané společnosti s r. o. jednal, že po-

užíval jejího razítka a její firmu svým jménem podepsal. Právní závěr prvního soudu z těchto zjištění vzhledem k ručení spolužalovaného, jest správným. Nechtěje, by byl považován za jednajícího, byl spolužalovaný povinen, by žalující straně, jež ho musila považovati za jednajícího za společnost, učinil vhodným způsobem o tom sdělení. Ručení podle § 2 zák. o spol. s r. o. nelze považovati za ručení z důvodu náhrady škody, nýbrž jest ručením ze smlouvy a § 2 stanoví, kdo má ručiti z této smlouvy. Že žalovaný ručí jako jednatel společnosti s r. o. za povinnosti ze smluv společnosti, bylo odůvodněno a poukazuje se ostatek na rozhodnutí nejvyššího soudu ve sbírce n. s. čís. 4996, podle něhož ve smyslu § 2 ručí i ten, který nejednal bezprostředně. Nemá tudíž významu, zda objednávka, na níž se zakládá zažalovaná faktura, byla provedena samým žalovaným. Objednávka se stala pro závod společnosti s r. o., u kteréhožto závodu byl spolužalovaný společníkem a jednatelem. Skutečnost, že žalovaný i v jiných případech vystupoval jako jednatel společnosti, postačí, by mohl býti považován za jednajícího za společnost vůbec. Při opačném názoru odvolatele by mohla býti ochrana věřitele, jež jest účelem § 2 zákona o společnostech s r. o., učiněna ilusorní, kdyby na příklad nemajetný společník nebo zaměstnanec přímo jednal, kdežto druhý, majetný, jednatel, který rovněž má z objednávky užitek, neměl by ručiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Sporná věc nebyla v napadeném rozsudku posouzena po právní stránce mylně proto, že oba soudy nižších stolic uznaly, že jednatel společnosti s obmezeným ručením, dosud do rejstříku nezapsaný, ale již jednající (§ 2 (2) zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. a čl. 55 obch. zák.) ručí osobně, i když se nesúčastnil určitého jednání bezprostředně, a že postačí i nepřímá činnost, jež byla zjištěna v souzeném případě ohledně druhého žalovaného. Nelze přisvědčiti dovolateli, že jde jen o podpůrné ručení. Neručí-li a nemůže-li společnost s obmezeným ručením právně dosud neexistující, poněvadž do obchodního rejstříku nezapsaná, vůbec ručiti, nejde-li u ní o primární ručení, nemůže jiná osoba ručiti podpůrně. Proto je dovolatelovo ručení v souzeném případě jako jednatele primární. Okolnost, zda ve společenské smlouvě bylo ustanoveno, že k zastupování firmy jsou povoláni oba jednatele kolektivně, jest pro rozhodnutí rozepře nezávažná. Ana společnost dosud nebyla zapsána do obchodního rejstříku, neměl věřitel ani možnost, by zkoumal, co jest ve společenské smlouvě, dotud také byla stále ještě možná jakákoliv změna společenské smlouvy, a do té doby bylo neurčito, kdo bude povolán, by jednal jménem společnosti až se uskuteční jako právní osobnost zápisem do obchodního rejstříku a jaké postavení bude mít osoba, která jednala před zápisem jménem společnosti po právu dosud neexistující. Proto zákonodárce, který chtěl chrániti třetí osoby do poměrů podniku nezasvěcené (odtud citace čl. 55 obch. zák. v § 2 (2)

zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.) mluví povšechně o »jednájících« a neužívá jinak mu běžných výrazů »společník«, nebo »jednatel«, a jest proto »jednájícím« podle § 2 (2) zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. rozuměti i toho, kdo jedná nepřímo, používaje k provedení věci činnosti třetích osob, nebo souhlase s jejich činností (srov. čís. 4996 sb. n. s.). Kdož po sepisu společenské smlouvy, ale před zápisem společnosti do obchodního rejstříku jednali jejím jménem, ač společnost nebyla dosud po právu, jednali neoprávněně a tím předstírali právní existenci společnosti po právu neexistující, ručí osobně a nedílně, ale ovšem s výslovným obmezením, že ručí jen, když druhý smluvník nevěděl o jejich předstírání, jim důvěřoval a neměl vědomost o neexistenci společnosti. Věděl-li, že společnost není zapsána, jednající neručí. To plyne z ustanovení čl. 55 druhý odstavec obch. zák., jehož se 2 (2) zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. dovolává (srov. čís. 2191 sb. n. s. a III. dodatek ke čl. 55 obch. zák. Staub-Pisko vydání pro Rakousko). Nebylo však ani tvrzeno, tím méně dokázáno, že žalobkyně věděla, že společnost není zapsána do obchodního rejstříku, naopak bylo zjištěno, že sporná objednávka byla učiněna telefonicky bývalým zaměstnancem závodu účetním Františkem M-em a potvrzena byla jménem dosud nezapsané společnosti s obmezeným ručením, jakož i, že korespondence, týkající se objednávky, byla opatřena razítkem dosud nezapsané společnosti s obmezeným ručením. Jest tedy dovolatelův poukaz k rozhodnutí čís. 2191 sb. n. s. pokládati za bezúspěšný, což platí i o jeho poukazu k rozhodnutím čís. 3075 a 7111 sb. n. s., spočívajícím na jiných, tuto nedopadajících předpokladech.

Čís. 10187.

Výlučná příslušnost okresního soudu podle § 49 čís. 2 j. n. vztahuje se i na spor, jímž se domáhá nemanželské dítě na otci zaplacení odbytného, k němuž se nemanželský otec zavázal smírem, jakož i splnění závazku třetí osoby, zaručivší se za splnění smíru nemanželským otcem.

(Rozh. ze dne 27. září 1930, R II 117/30.)

Nemanželské dítě domáhalo se na nemanželském otci a na jeho otci zaplacení 6.000 Kč, k jichž zaplacení se žalovaní zavázali smírem. Žalobu, zadanou na krajském soudě, procesní soud první instance zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu. Důvody: Žalující strana opírá žalobní nárok o smír, podle něhož se žalovaný Antonín K. ml. jako nemanželský otec na vyrovnání své zákonné povinnosti proti ní zavázal zaplatiti složením do sirotčí pokladny 6.000 Kč, a že žalovaný Antonín K. st. k tomuto závazku přistoupil. Ač žalovaní vnesli námítku nezhojitelné nepřislušnosti, první soud o ní nerozhodl. Poněvadž k této nepřislušnosti jest hleděti z úřadu i ve vyšších stolicích, zkoumal odvolací soud otázku a shledal, že pro spor příslušným byl výlučně podle § 49 čís. 2